

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1978

BRNO 1980

PALEOLITICKÝ NÁLEZOVÝ HORIZONT V HLINÍKU U PAVLOVA

/okr. Břeclav/

Bohuslav Klíma, A Ú ČSAV Brno

Po celý rok 1978 byl průběžně sledován odběr spraší v rozsáhlém hliníku n.p. Ingstav mezi Pavlovem a Milovicemi, který kromě výzkumu sídlištních jam mladší fáze kultury s moravskou malovanou keramikou poskytoval i zajímavé poznatky ke stratigrafii místních sedimentů. Těžba druhého patra skrývky dosahovala až na basi nejmladšího sprašového pokryvu a na souvrství snesených svahovin v jeho podloží. Tyto sedimenty podávají názorný obraz o výplni údolní nivy řeky Dyje koncem pleistocénu. Byly vytvořeny především silnými splachy z nejbližších vyvýšených míst a později sprašemi ukládanými částečně do provlhčeného prostředí meandrujícího Klentnického potoka a současně při tom i deformovány kryoturbační, soliflukční a erosivní činností. Napovídají tomu zvláště polohy geneticky spojené s přítomností vody, které jsou zpravidla jílovitější a které barevnou pestrostí prozrazují proces postupné chemické přeměny. V basálním souvrství se střídají s přemístěnými zvětralinami tercierních hornin, zejména slídnatých písčinců, jílovců a slepenců, ale i s polohami jemných eolických písků. Vytvářejí zpravidla protáhlé čočky, ale i nepravidelné formy a dokonce také křížově zvrstvená pásma, charakteristická pro sedimentaci rychle tekoucích vod. Některé části profilových stěn byly pečlivě očištěny, podrobně studovány a dokumentovány.

Při hladině tohoto souvrství a při basi sprašového pokryvu probíhá i slabě vyvinutá hnědozemní půda /interstadiál W 2/3/, druhotně ovšem rozrušená, a v jejím dosahu i nesouvislý nálezoý horizont se zbytky popela, uhlíky, vzácněji i se zlomky barviva, ojedinělými sílexy, ale s čtenějšími zlomky mamutích kostí. V důsledku zmíněných úložných podmínek byly zachovány jen velmi chatrné, ale podařilo se vyzvednout mezi nimi i celou mamutí lopatku. Situace nasvědčuje tomu, že na vyvýšenině nad hliníkem je pod nejmladším sprašovým pokryvem uložena prostorná mladopaleolitická stanice /pavlovién/.

Paläolithischer Fundhorizont in der Lehmgrube bei Pavlov /Bez. Břeclav/.

Die Förderung der zweiten Lösssetage in der Lehmgrube zwischen Pavlov und Milovice reichte zur Basis der jüngsten Lössdecke und in die Schichtenfolge der abgetragenen Hangerden in seinem Liegen. Diese Sedimente sind aus Abschwemmungen aus den nächsten erhöhten Stellen und Lössen gebildet, die sich teilweise in einem feuchten Milieu abgelagerten und sie erbringen ein anschauliches Bild von der Ausfüllung der Talau des Flusses Dyje am Ende des Pleistozänes. An dem Niveau der Schichtenfolge im Liegenden verläuft im Bereich eines schwach entwickelten und sekundär gestörten braunerdigen Bodens ein unzusammenhängender Horizont mit Ascheresten, Holzkohlestückchen, seltener auch Bruchstücken von Farbstoff, einzelnen Sílexen, aber auch mit zahlreichen Bruchstücken von Mammutknochen. Die Situation zeugt davon, dass auf der Anhöhe oberhalb der Lehmgrube unter der jüngsten Lössdecke eine jungpaläolithische Station /Pavlovién/ verborgen ist.

PALEOLITICKÉ STANICE V TŘEBOMI

/okr. Opava/

Jiří Pavelčík, A Ú ČSAV Brno

Při prověřování barevných změn půdy, zjištěných při leteckém průzkumu v roce 1976 byly v prostoru obce Třebom objeveny tři nové lokality.

Prvá z nich se nachází jihozápadně od obce v prostoru kóty 270,7 a na její existenci upozornil i J. Macoun z ÚÚG. Vlastní lokalita se nachází ve vrcholové pasáži kóty, západně od triangulačního bodu. Poněvadž plocha, na níž se vyskytují sílexy, zasahuje až ke státní hranici, můžeme se právem domnívat, že lokalita pokračuje i na katastru obce Šciborzyce Wielke na území PLR. Nalezené doklady hmotné kultury pozůstávají převážně ze sílexů a rozpadají se do dvou komplexů. Prvý z nich tvoří poměrně drobnotvará nepatinovaná industrie, doprovázená kulovým otloukačem z rohovce. Na základě shod s nálezů z Lipníku n.B. a z Otice /okr. Opava/ ji můžeme s největší pravděpodobností začlenit o souboru nálezů lidu s lineární keramikou. Druhá složka je bíle patinovaná a jsou v ní zastoupena diskovitá a jednopodstavová jádra, drasadlo, otloukač, masivní čepel se škrabadlovitě upraveným čelem a hrot. Předběžně lze soubor datovat na sklonek středního paleolitu.

Druhá lokalita se nachází 300 m severně od vrcholu kóty 270,7. Její datování je zatím nejisté, neboť jsme zde doposud našli jen úlomky mazanice a atypické střípky.

Třetí stanice zaujala drobnou ostrožnu jižně od obce na západním svahu kóty 251,4. Při průzkumu jsme zde našli retušovaný křemencový úštěp a masivní, oboustranně retušovanou patinovanou čepel. Nález můžeme rámcově datovat do mladšího paleolitu.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1978

Vydává	: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor	: akademik Josef Poulík
Redaktoři	: dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady	: dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby	: doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě	: železná motyka ze slovanského sídliště u Palonína
Tisk	: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo	: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis	: 450 kusů - neprodejné